

HMS verktøykasse

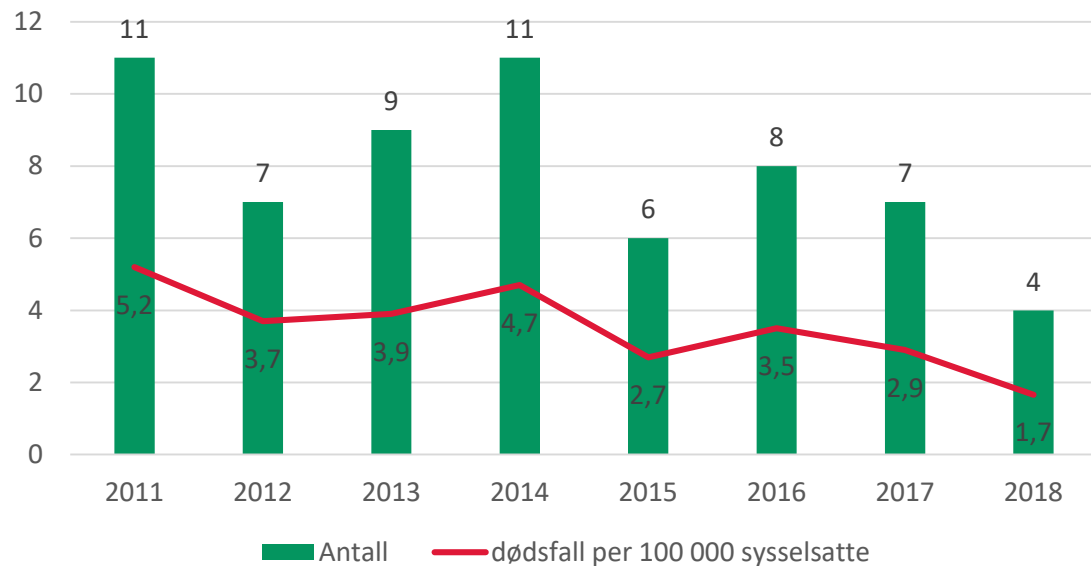
Samarbeid for Sikkerhet i bygg og anlegg

Dødsulykker BA-næringen i Norge 2012-2018

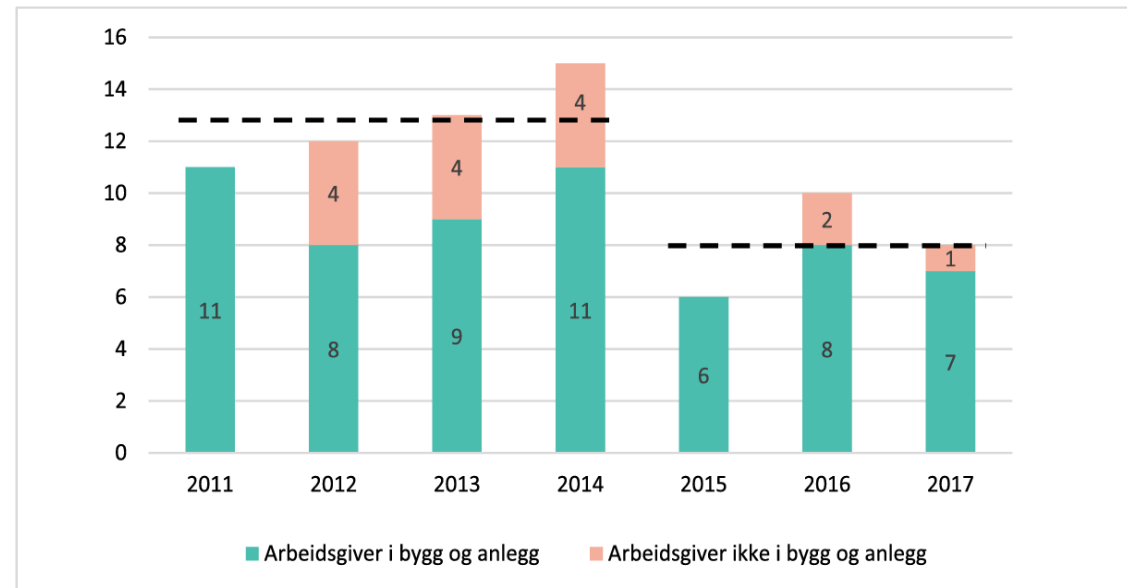
* Hvorav 19 arbeidsgiver ikke bygg og anlegg

Arbeidsskadedødsfall

Antall arbeidsskadedødsfall der omkomnes arbeidsgiver er en bygge- og anleggsvirksomhet, og antall arbeidsskadedødsfall per 100 000 sysselsatte. Fra og med 2015 bygger sysselsetningsstatistikken på nye datakilder (a-ordningen). Årgangene fra og med 2015 blir derfor ikke helt sammenlignbare med tidligere årganger. Kilde: Arbeidstilsynet og SSB.

Kilde: Kompass – Tema nr 2 2018

Antall arbeidsskadedødsfall der omkomnes arbeidsgiver er en bygge- og anleggsvirksomhet og arbeidsskadedødsfall ved bygge- og anleggsarbeid der den omkomnes arbeidsgiver ikke er bygge- og anleggsvirksomhet. Svart stiplet linje viser gjennomsnitt for periodene 2011–2014 og 2015–2017.

Kilde: Arbeidstilsynets register over arbeidsskadedødsfall.

HMS arbeid

Hovedmål	EBA skal jobbe for å sikre trygge, effektive og lønnsomme bedrifter gjennom samarbeid for sikkerhet i hele bygge- og anleggsnæringen
Delmål	<ul style="list-style-type: none">• bidra i etableringen av «Samarbeid for sikkerhet i bygge- og anleggsnæringen»• bidra til en felles sikkerhetskultur i bygge- og anleggsnæringen• etablere proaktive målekriterier for HMS• bidra i HMS regelverksarbeidet slik at HMS lovgivningen blir praktisk og hensiktsmessig.• tilføre våre medlemsbedrifter kunnskap og kompetansen innen HMS faget

Samarbeid for Sikkerhet i bygg og anlegg

Lene Jønsson

Daglig leder

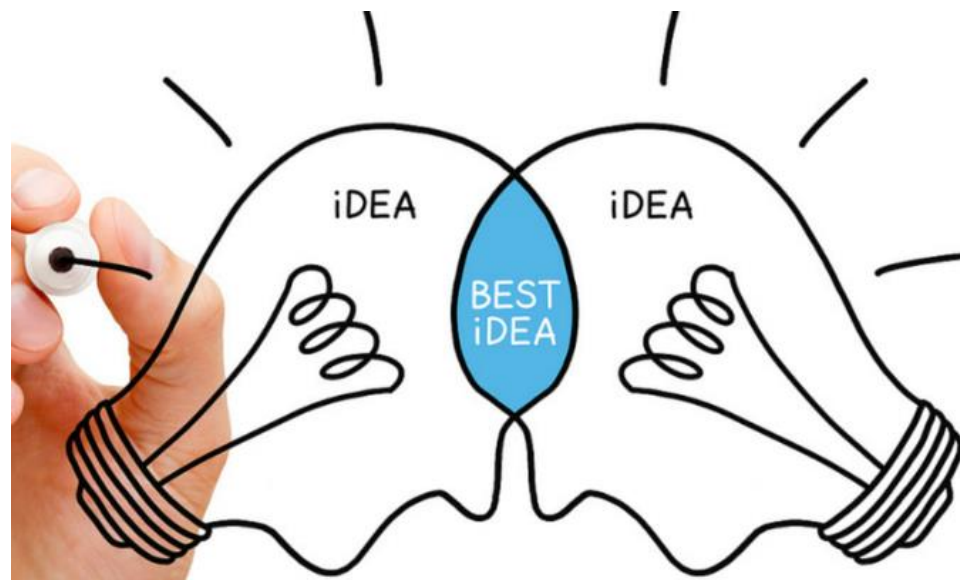
Vår felles visjon:

En skadefri bygg- og anleggsnæring

Et samarbeid der alle kan bidra og delta

Bedrifter, organisasjoner, myndigheter, forsknings- og undervisningsinstitusjoner

Et samarbeid om konkrete problemstillinger
som er viktig for
den enkelte bedrift/organisasjon og for fellesskapet

Organisering og arbeidsform

- Styre
- Daglig leder: Lene Jønsson
- Prosjektene
 - Ledes og bemannes av folk fra næringen
- Prosjekter (eksempler):
 - Felles grunnleggende sikkerhetsopplæring (igangsatt)
 - Prefab-montasje
 - Sikkerhetsindikatorer
 - Bransjestandarder/veiledere for produksjon
 - Eks bruk av / forbud mot bruk av gardintrapp
- Resultatene blir fritt tilgjengelige

Hvordan bli med

- Tilslutning til mål og visjon
- Delta i prosjekter og arbeidsgrupper

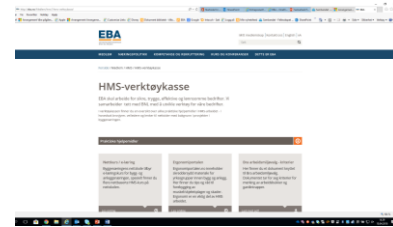
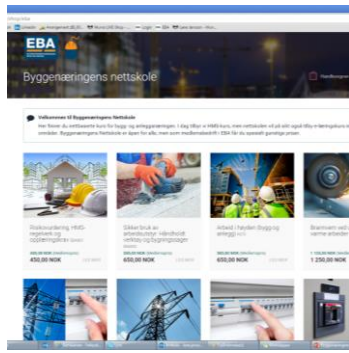
SfS BA

Samarbeid for sikkerhet
i bygg og anlegg

- Samarbeid
- Forpliktelse
- Kompetanse
- Faglige nettverk
- Praktiske verktøy

Et samarbeid der alle kan delta for å skape en skadefri bygge- og anleggsnæring

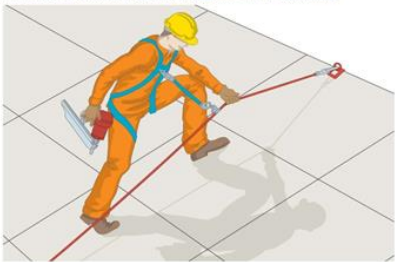
Sikker bruk av arbeidsut

Opplæringsmaterieill for instruktø

Arbeidsgivere i bygg- og anleggsværingene har en lovpålagt plikt til å risikovurdere arbeidsutstyret som er relevant og tilstrekkelig opplæring. Lurer du på hvordan dere kan komme i gang med ømentert sikkerhetsopplæring i din bedrift?

Byggenæringens Forlag AS kan nå tilby instruktørmaterieill til håndverksbedrifter, entreprenører, utleiebedri byggere, maskin- og utstyreleverandere og skoler. Materieill leveres som powerpointpresentasjoner og trykte håndbøker. Fullstendig liste over materieill og priser kan studeres på www.bnf.as. Medlemsbedrifter oppnår 15 % rabatt.

Presentasjoner kan kjøpes på www.trainingportal.no/bygg, håndbøker fra www.bnf.as.

HMS verktøykasse

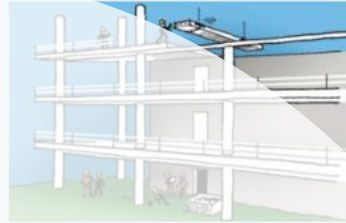
Eksempler på verktøy

www.ergonomiportalen.no

www.eba.no

- Undervisningsmaterieell (40-timers kurs, dokumentert sikkerhetsopplæring)
- Diverse veiledere
- Illustrasjoner
- mm

www.byggenaringensnettskole.no

Arbeid i høyden

Atkomst

Brakkerigg

Brann- og
brannberedskap

Ergonomi

Førstehjelpsutstyr

Grøfter og byggegrop

Hengende last

Håndverktøy

Kjemisk helsefare

Ingen endringer som ska

Helseproblemer og ulykker i bygg og anlegg

KOMPASS Tema Nr. 1 2017 Charter for en skadefri bygge- og anleggsnærings

VEILEDNING SHA

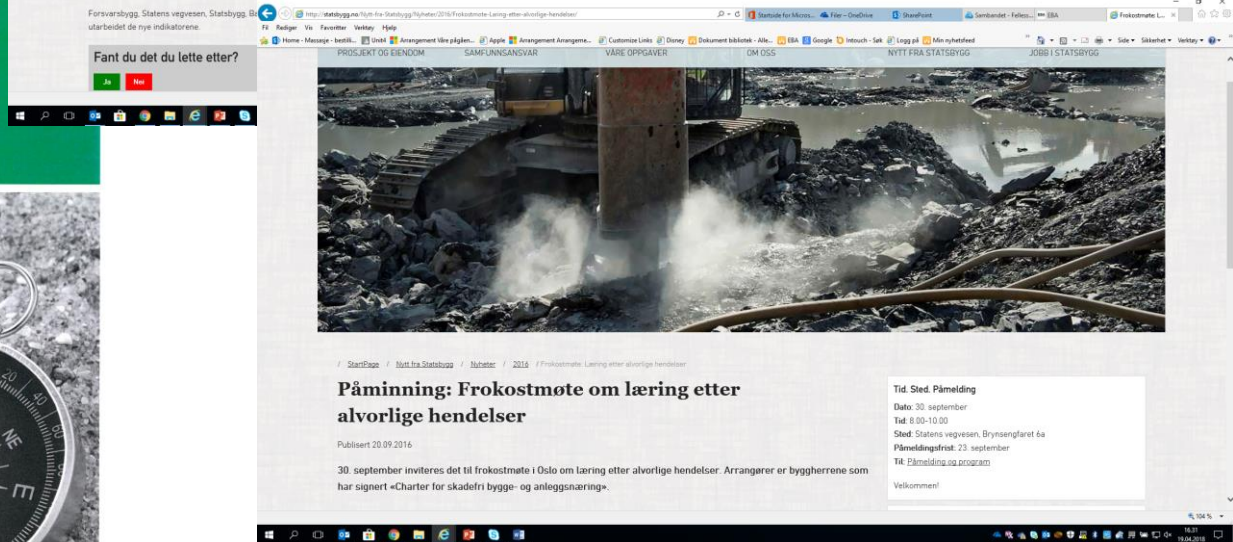
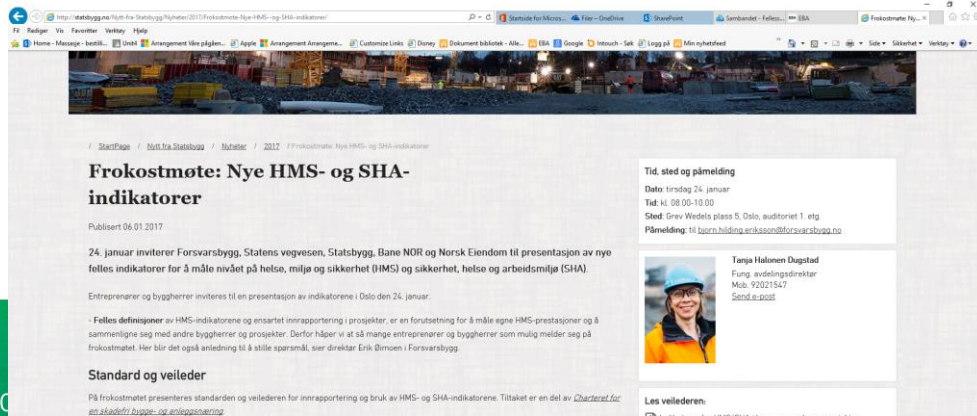
For rådgivere i planlegging og prosjektering av samferdselsprosjekter

SHA-PLAN

VEILEDER TIL UTFYLING AV PLAN FOR SIKKERHET, HELSE OG ARBEIDSMILJØ

Arbeidstilsynet
Kompas Tema nr. 8 2016

Ulykker i bygg og anlegg i 2016

Grunnleggende sikkerhetsopplæring

Livreddende regler

Jeg planlegger og leder:

- Jeg er trygg på at jeg har satt sammen et team som har riktig kompetanse, opplæring og erfaring
- Jeg har foretatt risikovurdering og sørget for at alle involverte er informert og har forstått denne
- Jeg har forsikret meg om at reglane er risikovurdert for å sikre en trygg arbeidsplass
- Jeg har forsikret meg om at den enkelte er trygg og har forstått sine oppgaver
- Jeg har tilrettelagt for at teamet har hatt nok tid til planlegging, risikovurdering og sikker jobbanalyse (SJA)
- Jeg har sørget for at teamet har riktig og godkjent utstyr for oppgavene
- Jeg har sørget for at det brukes synlighetsøy klasse 2* på overkroppen.

Jeg medvirker og utfører:

- Jeg har forstått arbeidsoppgaven og hvordan jeg utfører den på en sikker måte
- Jeg bruker påbudt verneutstyr i forhold til farene
- Jeg bruker synlighetsøy klasse 2* på overkroppen
- Jeg sier ifra og tar grep når jeg ser risiko for farlige situasjoner
- Jeg er våken og til stede, og bruker mobiltalken kun i sikre soner

* EN ISO 20471

Konflikt menneske og maskin

Livredder for leder:

- Jeg sørger alltid for at deltakerne i prosjektet er gjort kjent med maskinens blindsoner
- Jeg sørger for sikre gangveier på byggeplassen
- Jeg har gitt pålegg om bruk av hjelpemann ved rykking der det er mulighet for påkjørsel

Livredder for arbeidstaker:

- Jeg stopper alltid minst ti meter fra maskinen, og venter på slykkontakt og klarsignal fra maskinføreren, før jeg går inn i arbeidsområdet
- Jeg er/har gjort mine kollegaer kjent med maskinens blindsoner
- Jeg bruker alltid hjelpemann ved rykking når det er mulighet for påkjørsel

Fall fra høyde

- Livredder for leder:
 - Jeg sørger alltid for at teamet har vurdert og så langt som mulig har prioritert fallforhindrende barrierer fremfor falloppfangende løsninger
 - Jeg har tilrettelagt for at teamet har hatt nok tid til planlegging, risikovurdering og SJA

Livredder for arbeidstaker:

- Jeg er alltid sikret når jeg arbeider i høyden
- Jeg bryter aldri spenninger og barrierer
- Jeg deltar i SJA før arbeid i høyden og gjennomfører arbeidet som avtalt

Fallende gjenstander

Livredder for leder:

- Jeg sørger alltid for en ryddig byggeplass
- Jeg gir krattfører autoritet og støtte til å stanse farlige løfteoperasjoner

Livredder for arbeidstaker:

- Jeg tar aldri løse gjenstander lages å stenge
- Jeg plasserer meg alltid i sikker sone og går aldri under hengende løst
- Jeg bryter aldri spenninger og barrierer
- Jeg stopper alle løfteoperasjoner som er usikre
- Jeg sikrer alltid laster før løst

Kontakt med elektrisk spenning

Livredder for leder:

- Jeg starter aldri opp arbeid uten oversikt over alle risikofaktorer vedrørende elektrisk spenning
- Jeg informerer alle om risikomomentet relatert til elektrisk spenning
- Jeg har en ryddig arbeidsplass
- Jeg har rutiner for kontroll og vedlikehold av elektrisk utstyr

Livredder for arbeidstaker:

- Jeg skaffer meg alltid oversikt over risiko
- Jeg fikser ikke elektrisk utstyr selv, men sier ifra til elektriker ved feil og mangler
- Jeg rydder etter egne arbeider og henger opp kabler
- Jeg setter meg inn i sikkerhetsbestemmelsene og bryter aldri en spenning

Konstruksjons-svikt

Livredder for leder:

- Jeg har livstøttskrevde planer for montasje
- Det skal ikke arbeide folk i de to underliggende etasjene til monteringsstedet
- Vi har utstyr til å gjennomføre sikker montasje

Livredder for arbeidstaker:

- Jeg følger alltid planen for montasje
- Jeg sørger alltid for at områdene under monteringsstedet er sperret av
- Jeg sørger for å kontrollere opplegg og understøtting for elementer og utfører avvisning fortløpende

Kurset skal

- Gi økt kunnskap om de største fareområdene
- øke handlingskompetansen/ferdighetene når det gjelder tiltak/livreddende regler
- bidra til å utvikle gode holdninger når det gjelder både egen og andres sikkerhet

Jeg tenker HMS, sier ifra og tar grep!

Konflikt menneske og maskin

- Livredder for leder:**
- Jeg sørger alltid for at operatøren i prosjektet er gjort kjent med maskinens blindsoner
 - Jeg sørger for at alle gangveier på byggeplassen
 - Jeg har gjort pålegg om bruk av hjelpevern ved rydding der det er mulighet for påkjørsel

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg starter alltid minst 5 meter fra maskinen, og venter på øyekontakt og klarsignal fra maskinføreren, før jeg går inn arbeidsområdet
 - Jeg holder godt mine kollegaer kjent med maskinens blindsoner
 - Jeg bruker alltid hjelpevern ved rydding når det er mulighet for påkjørsel

Jeg tenker HMS, sier ifra og tar grep!

Fall fra høyde

- Livredder for leder:**
- Jeg sørger alltid for at tarmet har vurdert, og så langt som mulig har prioritert, fallfarendrende områder fremfor fallspanglengde brottinger
 - Jeg har foreslått for at tarmet har tatt nok tid til planlegging, risikovurdering og SJA

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg er alltid sikret når jeg arbeider i høyden
 - Jeg bryter aldri spenninger og bremser
 - Jeg setter i SJA for arbeid i høyden og gjennomfører arbeidet som avtalt

Jeg tenker HMS, sier ifra og tar grep!

Konstruksjonssvikt

- Livredder for leder:**
- Jeg har kvalitetssikrede planer for montasje
 - Det skal ikke arbeide folk i de to underliggende etasjene til monteringsstedet
 - Vi har utbyrt til å gjennomføre sikker montasje

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg følger alltid planer for montasje
 - Jeg sørger alltid for at områdene under monteringsstedet er sperret av
 - Jeg sørger for å kontrollere opplegg og underoppsett for elementer og utfører avstiving forspenning

Jeg tenker HMS, sier ifra og tar grep!

Livreddende regler

Konflikt menneske og maskin

- Livredder for leder:**
- Jeg sørger alltid for at operatøren i prosjektet er gjort kjent med maskinens blindsoner
 - Jeg sørger for at alle gangveier på byggeplassen
 - Jeg har gjort pålegg om bruk av hjelpevern ved rydding der det er mulighet for påkjørsel

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg starter alltid minst 5 meter fra maskinen, og venter på øyekontakt og klarsignal fra maskinføreren, før jeg går inn i arbeidsområdet
 - Jeg holder godt mine kollegaer kjent med maskinens blindsoner
 - Jeg bruker alltid hjelpevern ved rydding når det er mulighet for påkjørsel

Fall fra høyde

- Livredder for leder:**
- Jeg har vurdert og så langt som mulig har prioritert fallfarendrende områder fremfor fallspanglengde brottinger
 - Jeg har foreslått for at tarmet har tatt nok tid til planlegging, risikovurdering og SJA

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg er alltid sikret når jeg arbeider i høyden
 - Jeg bryter aldri spenninger og bremser
 - Jeg setter i SJA for arbeid i høyden og gjennomfører arbeidet som avtalt

Fallende gjenstander

- Livredder for leder:**
- Jeg sørger alltid for at operatøren i prosjektet er gjort kjent med maskinens blindsoner
 - Jeg sørger for at alle gangveier på byggeplassen
 - Jeg har gjort pålegg om bruk av hjelpevern ved rydding der det er mulighet for påkjørsel

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg starter alltid minst 5 meter fra maskinen, og venter på øyekontakt og klarsignal fra maskinføreren, før jeg går inn i arbeidsområdet
 - Jeg holder godt mine kollegaer kjent med maskinens blindsoner
 - Jeg bruker alltid hjelpevern ved rydding når det er mulighet for påkjørsel

Kontakt med elektrisk spenning

- Livredder for leder:**
- Jeg starter aldri opp arbeid uten oversikt over alle risikofaktorer vedrørende elektrisk spenning
 - Jeg informerer alle om risikofaktorer relatert til elektrisk spenning
 - Jeg har en trykkløst arbeidsstasjon
 - Jeg har rutiner for kontroll og sikkerhet ved elektrisk utstyr

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg stopper meg alltid overalt over risiko
 - Jeg holder alle elektriske utstyr av, men sier fra til elektriker ved feil og mangler
 - Jeg rydder etter egne arbeidshandlinger og bryter aldri en spenning

Konstruksjonssvikt

- Livredder for leder:**
- Jeg har kvalitetssikrede planer for montasje
 - Det skal ikke arbeide folk i de to underliggende etasjene til monteringsstedet
 - Vi har utbyrt til å gjennomføre sikker montasje

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg følger alltid planer for montasje
 - Jeg sørger alltid for at områdene under monteringsstedet er sperret av
 - Jeg kontrollere opplegg og underoppsett for elementer og utfører avstiving forspenning

Kontakt med elektrisk spenning

- Livredder for leder:**
- Jeg starter aldri opp arbeid uten oversikt over alle risikofaktorer vedrørende elektrisk spenning
 - Jeg informerer alle om risikofaktorer relatert til elektrisk spenning
 - Jeg har en trykkløst arbeidsstasjon
 - Jeg har rutiner for kontroll og sikkerhet ved elektrisk utstyr

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg stopper meg alltid overalt over risiko
 - Jeg holder alle elektriske utstyr av, men sier fra til elektriker ved feil og mangler
 - Jeg rydder etter egne arbeidshandlinger og bryter aldri en spenning

Jeg tenker HMS, sier ifra og tar grep!

Fallende gjenstander

- Livredder for leder:**
- Jeg sørger alltid for en trykkløst byggeplass
 - Jeg gir krutløst autorisert og støttes til å starte furtige leifoperasjoner

- Livredder for arbeidstaker:**
- Jeg er alltid sikret gjennomfallende fallspenning
 - Jeg stopper meg alltid i sikker sone og går aldri under hengerens last
 - Jeg bryter aldri spenninger og bremser
 - Jeg stopper alle leifoperasjoner som er uaktsomme
 - Jeg setter i SJA for arbeid i høyden og gjennomfører arbeidet som avtalt

Jeg tenker HMS, sier ifra og tar grep!

Jeg planlegger og leder:

- Jeg er trygg på at jeg har sett sammen et team som har riktig kompetanse, oppløst og erfaring
- Jeg har forstått risikoanalyse og sørger for at alle involverte er informert og har forstått denne
- Jeg har forstått meg om erfgjørelse og fallrisiko for å sikre en trygg arbeidsplan
- Jeg har forstått meg om at den enkelte er trygg og har forstått sine oppgaver
- Jeg har forstått for at tarmet har tatt nok tid til planlegging, risikovurdering og sikkerhetsplanlegging (SJA)
- Jeg har sørget for at tarmet har riktig og godkjent utstyr for oppgaven
- Jeg har sørget for at det brukes trykkløst utstyr 2" på overtreppen

Jeg medvirker og utfører:

- Jeg har forstått arbeidsoppgaven og hvordan jeg utfører den på en sikker måte
- Jeg bruker påfølgende verktøy i forhold til behov
- Jeg bruker trykkløst utstyr 2" på overtreppen
- Jeg sier fra og tar grep når jeg ser risiko for farlige situasjoner
- Jeg er sikker og i ferd og bruker sikkerhetsnett i sikker sone

* EN ISO 20471

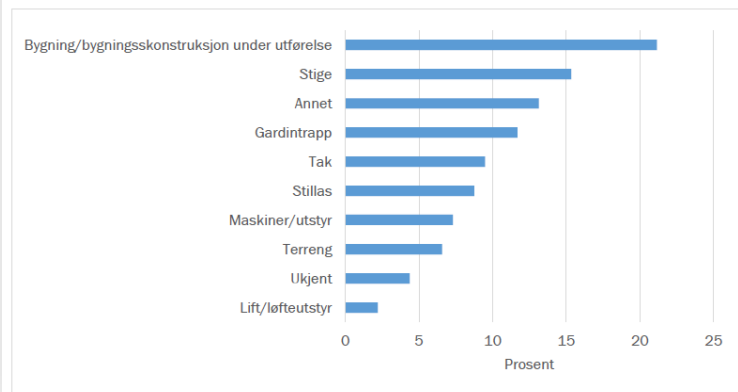
Jeg tenker HMS, sier ifra og tar grep!

www.eba.no

Mange skader fra stiger og gardintrapper

For ulykker med alvorlig skade er det naturlig nok flere ulykker fra lavere høyde enn for dødsulykkene. For ulykker med alvorlige skader i 2014, var fallhøyden under to meter i 35 prosent av ulykkene med kjent fallhøyde, mellom 2–4 meter i 48 prosent og fire meter eller mer i 17 prosent av tilfellene.

Bra arbeidsmiljøvalg

Se etter dette merket

Generelle krav til produktene

- Produktene skal oppfylle tekniske krav i relevante NS-EN standarder og/eller Produzentforskriften.
- Frittstående produkter skal kunne låses i utfeltposisjon.
- Trinn skal være sklisikre
- Produkter over 15 kg skal være utformet med hjul eller lignende for å unngå tungt løft.

OBS! Produkter av aluminium/glassfiber er typegodkjent for enklere ei-arbeider. Ved arbeid med høyspenning i tavlert, kreves særskilte rutiner og annet utstyr.

Bra arbeidsmiljøvalg - spesifikke krav per nivå

Nivå 1. < 0,5 m plattformshøyde. Arbeidsbukke

- Maksimumshøyde 2 trinn inkl stålplanet.
- Minimumsmålet på stålplanet skal være (b x d) 600x300 mm.
- Arbeidsbukken skal ha like mange trinn på begge sider om den ikke har en stopp-/ støttebøyle.
- Høyden mellom trappetrinnet skal maksimum være 30 cm.
- Dybden på stigtrippet skal minimum være 5 cm.

Nivå 2. > 0,5 m plattformshøyde. Gardintrapp/trappetige

- "Stoppavvisning" på minst 3 sider.
- Minimumsmålet på stålplanet skal være (b x d) 300x250 mm.
- Høyden mellom trappetrinnet skal maksimum være 30 cm.
- Dybden på stigtrippet skal minimum være 5 cm.

Nivå 3. > 1,25 m < 2 m plattformshøyde. Arbeidsplattform.

- Rekkverk på minst 3 sider.
- Minimumsmålet på stålplanet skal være (b x d) 400x400 mm.
- Høyden mellom trappetrinnet skal maksimum være 30 cm.
- Dybden på stigtrippet skal minimum være 5 cm.

Nivå 4. > 2 m plattformshøyde. Arbeidsplattform.

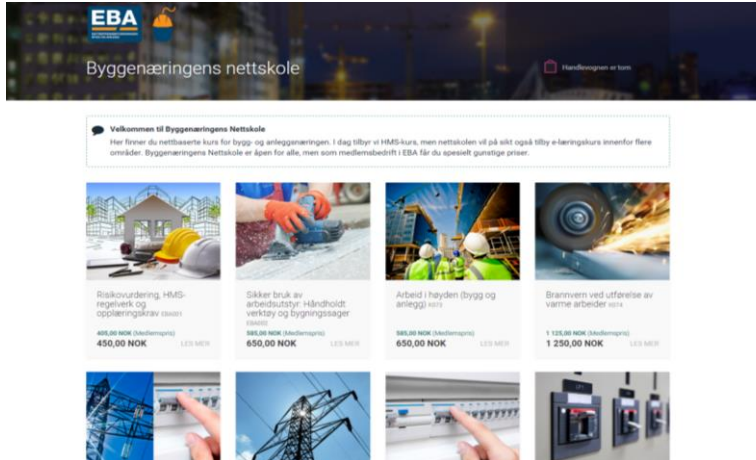
- Rekkverk på 3 sider pluss ryggsikring.
- Minimumsmålet på stålplanet skal være (b x d) 400x400 mm.

www.eba.no

17

Kunnskap/kompetanse

- Byggenæringens nettskole
- Kurs Entreprenørskolen
- HMS konferansen (13. – 14. november 2019)

Byggenæringens nettskole

Velkommen til Byggenæringens Nettskole
Her finner du nettbaserte kurs for bygg- og anleggsvirksomhet. I dag tilbyr vi HMS-kurs, men nettskolen vil på sikt også tilby e-læringskurs innenfor flere områder. Byggenæringens Nettskole er åpen for alle, men som medlembedrift i EBA får du spesielt gunstige priser.

 <p>Risikoavurdering, HMS-regelverk og opplæringskrav osv.</p> <p>450,00 NOK (Medlemspris) 450,00 NOK</p>	 <p>Sikker bruk av arbeidsutstyr. Håndholdt verktøy og bygningsmateriale</p> <p>550,00 NOK (Medlemspris) 550,00 NOK</p>	 <p>Arbeid i høyden (Bygg og anlegg)</p> <p>650,00 NOK (Medlemspris) 650,00 NOK</p>	 <p>Brannvern ved utførelse av varme arbeider</p> <p>1 250,00 NOK (Medlemspris) 1 250,00 NOK</p>
 <p>Elektrisk sikkerhet</p> <p>450,00 NOK (Medlemspris) 450,00 NOK</p>	 <p>Elektrisk sikkerhet</p> <p>450,00 NOK (Medlemspris) 450,00 NOK</p>	 <p>Sikkerhet</p> <p>450,00 NOK (Medlemspris) 450,00 NOK</p>	 <p>Sikkerhet</p> <p>450,00 NOK (Medlemspris) 450,00 NOK</p>